

יוזמות מעוררות השראה

ישנו משפט מפורסם: "אם משהו חשוב לך מספיק, גם אם הסיכויים נגדך, אתה עדיין חייב לעשות את זה". (כמדומני שנאמר על ידי אילון מאסק, יזם ומייסד טסלה). בפרשת שמות הפותחת את ספר הגאולה, אנו קוראים על כמה יוזמות ופעולות שבמבט ראשון נראה שהן חסרות סיכוי.

המעשה של עמרם

בתחילת פרק ב' מסופר: "וַיִּלְדֹּף אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי" (ב, א). מדוע הוסיפה התורה את המילה 'וַיִּלְדֹּף'? מבארים חז"ל במסכת סוטה (דף יב ע"א): "להיכן הלך? אמר רב יהודה בר זבינא: **שהלך בעצת בתו**. תנא: עמרם גדול הדור היה, כיון שראה שאמר פרעה הרשע: 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו', אמר: לשוא אנו עמלין! עמד וגירש את אשתו, עמדו כולן וגירשו את נשותיהן. אמרה לו בתו: אבא, קשה גזירתך יותר משל פרעה, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקיבות! פרעה לא גזר אלא בעולם הזה, ואתה בעולם הזה ולעולם הבא. פרעה הרשע, ספק מתקיימת גזירתו ספק אינה מתקיימת, אתה צדיק בודאי שגזירתך מתקיימת, עמד והחזיר את אשתו, עמדו כולן והחזירו את נשותיהן".

עמרם פעל בהתאם לשכלו, ובעקבות גזירת פרעה נהג באופן רציונאלי. הוא סבר שאין תוחלת ותקוה. אין טעם להוליד ילדים, שמעט לאחר לידתם יתאכזרו אליהם, ועל כן נפרד מאשתו. בתו, שראתה זאת, בהיותה ילדה, פנתה אליו ואמרה: לא די שאין הגיון במעשה זה, אלא שהדרך בה אתה נוקט גרועה מפרעה, והיא מנמקת את טיעוניה. עמרם בתגובה לא שלל את דבריה, אלא קיבל אותם ופעל בהתאם.

להשפעת דברי החכמה שאמרה לו בתו, יתכן וניתן להוסיף שעמרם ראה את התוצאה של מעשהו, כפי שאמרו חז"ל: "עמד וגירש את אשתו, **עמדו כולן וגירשו את נשותיהן**". משהבין שכמנהיג הצעד שבו פעל עשה רושם על העם. הם חיקו את הגירושין שבביתו ונהגו גם הם בדרך דומה. ואכן עמרם "משנה מסלול" ומחזיר את אשתו. הוא הבין שכאחד ממנהיגי הדור עליו לחזק את בני ישראל בשעה קשה זו בבטחון בה', ועל כן הלך להחזיר את אשתו. הוא נשא את יוכבד לאשה, על אף שהיתה בת מאה ושלושים ולא היה לה סיכוי טבעי ללדת. במעשה זה העביר לעם מסר ברור.

תעוזתה של בת פרעה

בהמשך אנו רואים דוגמא נוספת. בת פרעה ירדה לרחוץ על שפת היאור ומשראתה ילד קטן: "וַתִּשְׁלַח אֶת אֲמָתָהּ וַתִּקְחֶהָ". נחלקו חז"ל בביאור המילה 'אֲמָתָה', יש דעות שהיתה זו שפחתה. ועל כך מדגיש רבי זלמן סורוצקין שהתורה מדגישה את גדלות בת פרעה, שלא נמנעה מלהציל ילד, על אף שהיו עימה נערותיה. היא לא חששה שמא ילשינו עליה לאביה, על שמפרה את גזירתו.

ויש דעה נוספת, שמבארת את המילה 'אֶמְתָּה', שהושיטה את ידה, שנעשה נס והתארכה. אמר על כך רבי מנחם מנדל מקוצק שיש כאן מוסר השכל לכל אדם. **כשיש הזדמנות לעשות מעשה תוך מאמץ קטן, לא להסס ולהתלבט**, על האדם לעשות את השתדלותו, עליו לפעול מתוך כוונה לעשות ולהצליח, והקב"ה יסייע בידו להצליח.

יזמה והפעלה

בחינונו אנו מגיעים לצמתים ולפרשיות דרכים. השאלה הגדולה, לאן פונים ומה עושים? יש אנשים שמעדיפים לנקוט במדיניות של "שב ואל תעשה". לא לפעול, להמתין שה"סערה" תחלוף. כידוע אוניות בטוחות יותר בנמל, אולם הן לא נבנו לשם כך. הבעיה הגדולה ביותר היא החשש להעז ולפעול. אנשים רבים מעדיפים להיות ב"אזור הנוחות" הבטוח והשלו, מאשר ליזום – להפליג עם הספינה למרחקים.

מיזמתה של מרים, ממעשהו של עמרם, כמו גם מהושטת היד של בת פרעה אנו למדים שעלינו לצאת להפלגה, וללמוד להסתדר עם הספינה בסערה בלב ים, במים העמוקים, שהרי לשם כך היא נועדה. מטרתנו בחיים ללמוד להתמודד, ליזום ולפעול.

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך', על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר.

לתגובות – office@shaalti.co.il ; 052-9453811

רוצה רעיונות יפים על פרשת שמות, שיעשירו את שולחן השבת? מוזמן להיכנס לקישור

<https://did.li/FWtrl>

לקריאה והורדת גליון תורתך שאלתי לפרשת שמות, בקישור <https://shaalti.co.il/?p=11783>

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל גם במייל, לאחר שליחת המילים 'רעיון', למייל office@shaalti.co.il

לקבלת כלים לגיבוש משפחתי ולהעשרת שולחן שבת, בוואטסאפ בכל מוצא"ש, בקישור

ניתן לקבל את המאמרים במייל, לאחר שליחת <https://chat.whatsapp.com/FzKpbv5NCvK5aIFO9qJSBn>

המילים 'שבת חלום', למייל office@shaalti.co.il